

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysalan järjestöavustusten myöntämisperiaatteet

LUONNOS 21.3.2023

[Raportin tekijätiedot]

Sisällysluettelo

1 Avustusperiaatteiden soveltamisala	2
2 Avustusten myöntämisen yleiset tavoitteet ja arvot.....	2
3 Avustusten hakijat.....	2
4 Avustuslajit.....	2
4.1 Kumppanuusavustus	3
4.2 Toiminta-avustus	3
5 Yleiset avustusehdot	4
6 Avustusmääräraha ja avustusten käyttö.....	4
7 Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta.....	4
8 Avustusten hakeminen.....	5
9 Avustusten maksaminen.....	6
10 Avustusten käytön valvonta	6
11 Avustusten takaisinperintä	6
12 Muut määräykset	7
13 Toiminta-avustusten pisteytys	7

1 Avustusperiaatteiden soveltamisala

Hyvinvointialueen hallintosäännön 6 luvun 27 §:n mukaan kehittäminen ja yhteistyö- lautakunta päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta määrärahojen puitteissa. Hyvinvointialueen avustusten myöntämisperiaatteita sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan liittyvien avustusten hakemisessa, myöntämisessä ja käytön valvonnassa.

Avustusmäärärahasta päättää vuosittain aluevaltuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Hyvinvointialue myöntää avustuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan ensisijaisesti siltä osin kuin toiminta tukee hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä.

2 Avustusten myöntämisen yleiset tavoitteet ja arvot

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on hyvinvointialueen arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tukee hyvinvointialueen omaa palvelutoimintaa. Toiminnan tulee jatkossa tukea myös hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Avustuksen myöntävä toimielin voi linjata avustustoiminnan erityiset painopisteet.

3 Avustusten hakijat

Hyvinvointialue voi myöntää avustuksia yhdistysrekisteriin rekisteröidyille yleishyödyllisille yhdistyksille, joiden tehtävänä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen. Hyvinvointialue arvioi yhdistyksen avustuskelpoisuutta sääntöjen perusteella.

Avustettavan toiminnan tulee olla lähtökohtaisesti avointa kaikille Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen asukkaille ja/ tai asiakkaille eikä toimintaan osallistuminen edellytä jäsenyyttä.

Avustuksen hakijan tulee eriyttää yleishyödyllinen toiminta kirjanpidossa mahdollisesta palvelutuotannosta tai muusta taloudellisesta toiminnasta. Avustuksen hakija antaa hyvinvointialueelle luvan tarvittaessa tarkastaa kirjanpidon ja hallinnon.

4 Avustuslajit

Kehittäminen ja yhteistyö- lautakunta myöntää avustukset sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan seuraavan jaottelun mukaisesti:

- Kumppanuusavustus sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan
- Toiminta-avustus sosiaali- ja terveydenhuoltoa tukevaan toimintaan

4.1 Kumppanuusavustus

Hyvinvointialue voi kumppanuusavustuksella tukea harkinnan mukaan toimintaa, johon hakija hakee hankeavustusta tai kohdennettua toiminta-avustusta Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus STEAlta, ESR- rahoitusta, OKM, THL tai STM- hankerahoitusta.

Hyvinvointialueen avustus ei voi olla ainoa rahoituskanava. Hyvinvointialueen rahoitus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena.

Tavoitteena on, että hyvinvointialue käy järjestöjen kanssa keskinäistä neuvottelua kumppanuusavustuksesta vuosittain, jolloin avustettava summa saadaan jo suunniteltua talousarvioon. Kumppanuusavustus pyritään ulottamaan myönnettävän avustuksen koko STEA-, ESR-, OKM-, THL- tai STM- avustuksen rahoituksen ajalle.

Avustusmäärärahan summa tarkentuu vuosittain.

Hakuaika: Talousarvion varmistuttua

Sähköinen hakulomake (Webropol). Vuodesta 2024 alkaen lisäksi vuosittaiset neuvottelut.

4.2 Toiminta-avustus

Toiminta-avustus:

- mahdollistaa osaltaan asukkaiden mielekkään ja merkityksellisen arjen
- on saatavilla koko hyvinvointialueella tai useiden kuntien alueella
- toteuttaa hyvinvointialueen strategian (ja jatkossa myös hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen) painopisteitä
- täydentää hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevia sotepalveluja
- on selkeä osa hyvinvointialueen toimintakokonaisuutta
- voi olla yksittäisen järjestön tai usean järjestön yhteisvastuullista toimintaa

Hakijalta ei edellytetä STEA, ESR, OKM, STM tai THL-rahoitusta.

Toiminta-avustuksen myöntämisessä hyödynnetään pisteytysjärjestelmää.

Avustusmäärärahan summa tarkentuu vuosittain.

Hakuaika: Talousarvion varmistuttua

Sähköinen hakulomake (Webropol)

5 Yleiset avustusehdot

Avustusta myönnettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan laajuuteen, toteutukseen, vaikuttavuuteen sekä hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteutumiseen. Lisäksi huomioidaan hakijan oma rahoitusosuus ja samalle hakijalle mahdollisesti aiemmin myönnettyjen avustusten käyttötarkoituksen toteutuminen.

- Avustusta voidaan myöntää ainoastaan hakijoille, joiden hakemus on saapunut annettuun määräaikaan mennessä.
- Avustuksen saajan toiminnan tulee olla vakiintunutta. Toiminnasta tulee olla näyttöä vähintään yhden vuoden ajalta.
- Avustuksen saajan on tarvittaessa tehtävä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa avustusta koskevissa asioissa.
- Avustuksen saajan edellytetään julkistavan joko toimintakertomuksessaan tai muulla avustuksen myöntäjän edellyttämällä tavalla tiedon, että yhteisö on saanut hyvinvointialueelta avustusta.
- Mikäli myönnetystä avustuksesta maksetaan palkkoja tai palkkioita, avustuksen saajan on huolehdittava ennakonpidätyksen toimittamisesta sekä muista lakisääteisistä maksuista.
- Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden tulee sopia päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista. Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä kirjallista yhteistyösopimusta.
- Avustuksen saajan edellytetään tekevän suunnitelman siitä, millaisten menetelmien avulla avustuksen saaja aikoo seurata ja arvioida avustetulle toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 Avustusmääräraha ja avustusten käyttö

Hyvinvointialue myöntää avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa. Avustus myönnetään kerran vuodessa ja se on käytettävä myöntämivuoden aikana vuodesta 2024 alkaen. Vuonna 2023 avustus on käytettävä vuoden kuluessa sen myöntämisestä.

Avustuksella tuettavia menoja ovat avustettavasta toiminnasta aiheutuvat kulut.

7 Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta

Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan. Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei veloiteta avustuksen hakijaa suorittamaan vastapalveluita.

Avustuksia ei myönnetä toimintaan, jonka tarkoitus on kokonaan tai osaksi edistää uskonnollisen sanoman leviämistä tai tehdä uskonnollista työtä.

Avustusta ei myönnetä samaan toimintaan, johon avustuksen saaja on saanut tai saa avustusta toiselta hyvinvointialueen viranomaiselta tai toisesta hyvinvointialueen myöntämästä avustuslajista.

Hyvinvointialueella sijaitsevista kunnista voi hakea avustuksia toimintaan, joka tukee ja täydentää kunnan järjestämistä olevia palveluja ja toimii ensi sijassa yhteistyössä näiden palveluiden kanssa. Kunnat avustavat jatkossakin muun muassa vapaaehtoiseen vertaistukseen sekä virkistystoimintaan (esimerkiksi kerhot, leirit ja retket) liittyviä toimintoja. Samaan toimintaan voi saada avustusta vain joko hyvinvointialueelta tai kunnalta.

Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät:

- hallinnon kokoukset
- merkkipäivän juhlallisuudet
- varainhankinnasta tai tulon hankinnasta aiheutuvat kulut
- liiketoiminnasta aiheutuvat kulut
- velkojen korot tai lyhennykset
- perintäkulut
- alkoholikulut
- päivärahat
- jäsenmaksut
- poistot sekä
- toimitilojen remontti- ja peruskorjauskulut.

8 Avustusten hakeminen

Avustusten hakuajat sekä hakemusten viimeiset jättöajankohdat ilmoitetaan virallisella kuulutuksella. Kuulutus julkaistaan hyvinvointialueen internetsivuilla. Avustusten hakuajankohdat ilmoitetaan myös avustuslajikohtaisissa ohjeissa.

Avustushakemukset *liitteineen* on toimitettava annettuun määräaikaan mennessä sähköisellä Webropol- hakulomakkeella. Hakemuksen tulee olla lähetetty määräaikaan mennessä tai hakemus katsotaan myöhästyneeksi.

Rekisteröityjen yhdistysten ja yhteisöjen on toimitettava avustusta haettaessa hyvinvointialueelle hakemuksen liitteenä:

- yhdistyksen tai yhteisön säännöt (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- pankin varmistama tieto tilinomistajasta (uudet hakijat sekä muuttuneet tiedot),
- toimintasuunnitelma ja talousarvio avustuskaudelle.

Jos avustushakemus on puutteellinen, viranomainen antaa määräajan, johon mennessä puutteellista hakemusta on täydennettävä. Samalla viranomainen ohjeistaa, miltä osin hakemusta on täydennettävä. Jos hakemusta ei täydennetä määräajassa viranomaisen ohjeiden mukaisesti, puutteellinen hakemus käsitellään toimitettujen tietojen perusteella. Jos avustuksen edellytykset eivät täyty, puutteellinen hakemus hylätään.

9 Avustusten maksaminen

Avustukset voidaan maksaa aikaisintaan myöntämispäätöksen saatua lainvoiman.

Avustuslajin mukaan avustuksen maksaminen voi edellyttää yhteistyösopimusta avustettavan yhteisön ja hyvinvointialueen välillä.

10 Avustusten käytön valvonta

Avustus on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Avustuksen saajan tulee laatia käyttöselvitys, josta selviää, että avustus on käytetty siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Avustusten käyttöselvityksessä on toiminnan tuotot ja kulut eriteltävä. Käyttöselvityksestä tulee myös ilmetä esimerkiksi avustettavassa toiminnassa mukana olevien henkilöiden määrä, keskeiset toteutetut toimenpiteet sekä arvio toimenpiteiden vaikutuksista.

Kun myönnetty avustus on 500 euroa tai enemmän, on rekisteröityjen yhdistysten ja yhteisöjen toimitettava käyttöselvityksen liitteenä hyväksytty toimintakertomus, hyväksytty tilinpäätös ja tilin- tai toiminnantarkastajien lausunto edelliseltä tilikaudelta. Alle 500 euron avustusten käyttöselvityksen osalta liiteasiakirjat toimitetaan erikseen pyydettäessä.

Avustuksen saajan on toteutettava kirjanpito kirjanpitolain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta seurata. Avustusta saavissa rekisteröidyissä yhdistyksissä ja yhteisöissä on suoritettava tilin- tai toiminnantarkastus tilintarkastuslain ja yhdistyslain mukaisesti.

Avustuksen hakijan tulee eriyttää yleishyödyllinen toiminta kirjanpidossa mahdollisesta palvelutuotannosta tai muusta taloudellisesta toiminnasta.

Avustuksen myöntäjällä on oikeus tarkastaa avustuksen saajan toimintaa, hallintoa ja kirjanpitoa siinä laajuudessa, kuin avustuksen myöntäjä katsoo tarpeelliseksi avustuksen ehtojen mukaisen käytön toteamiseksi.

Avustuksen myöntänyt viranomainen tekee päätöksen käyttöselvityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä mahdollisesta takaisinperinnästä.

11 Avustusten takaisinperintä

Avustus tai sen osa peritään takaisin, jos:

- avustusta tai sen osaa ei ole käytetty siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty;
- hakija on saanut tai saa avustusta sellaisiin päällekkäisiin toimintakustannuksiin, joita tuetaan jo muiden julkisten tahojen toimesta;
- avustuksen myöntämispäätös kumotaan;
- avustushakemuksessa annetut tiedot ovat virheellisiä;
- avustuksen tai sen osan käytöstä ei ole toimitettu hyväksyttävää käyttöselvitystä annettuun määräaikaan mennessä; tai

- avustus tai sen osa jää käyttämättä.

Erityisen painavasta syystä avustus tai sen osa voidaan jättää perimättä takaisin, vaikka avustuksen käytöstä ei olisi toimitettu hyväksyttävää käyttöselvitystä annettuun määräaikaan mennessä.

12 Muut määräykset

Mikäli edeltävän vuoden avustuksen käyttöselvitystä liitteineen ei toimiteta annettuun määräaikaan mennessä, mahdollisen kuluvalle vuodelle myönnetyn avustuksen edellytykset eivät täyty eikä kuluvan vuoden avustusta makseta.

Avustuksen myöntänyt viranomainen voi erityisestä syystä avustuksen saajan erillisen anomuksen perusteella päättää talousarviovuodelle myönnetyn avustuksen käyttämisestä myös seuraavana kalenterivuonna tai erityisistä syistä myös useampana vuotena.

13 Toiminta-avustusten pisteytys

Hyvinvointialue jakaa toiminta-avustuksiin varatut määrärahat ehdot täyttävien toimintojen kesken pisteytyksen avulla (Liite Järjestöavustusten pisteytys).

Hyvinvointialue painottaa pisteytyksessä sitä, miten hyvin toiminta toteuttaa hyvinvointialuestrategian (ja vuodesta 2024 alkaen myös hyvinvointisuunnitelman) painopisteitä, strategisia periaatteita ja toimenpiteitä.

Hyvinvointialue huomioi pisteytyksessä myös

- Toiminnan ulottamisen yhtä kuntaa laajemmalle alueelle Itä-Uusimaalla
- Toiminnan mahdollisuudet tukea
 - hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen keskinäistä yhteistyötä ja yhteensovittamista (esimerkiksi perus- ja erityistason palvelujen välillä, sosiaalipalvelujen ja terveystalvelujen välillä),
 - hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen sekä yleishyödyllisten toimintojen välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista (esimerkiksi sosiaali- tai terveystalvelujen ja yhdistysten toimintojen välillä tai ja yhdistysten toimintojen välillä)
- Konkreettisen suunnitelman siitä,
 - kuinka paljon kohderyhmän edustajia hakija toiminnalla tavoittaa,
 - millaista hyvinvoinnin, terveyden ja/tai turvallisuuden edistymistä hakija toiminnalla tavoittelee,
 - kuinka suuri osuus osallistujista kokee toimintaan osallistumisen parantaneen hyvinvointiaan, terveyttään ja/tai turvallisuuttaan sekä
 - millaisten menetelmien avulla hakija aikoo seurata ja arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista toteuttamansa toiminnan avulla.